

Baria Cauteræa mala BITƏRUS Məncəu

Baria Cauteræa mala Bitərus ka à gıləi aban ká a ban aməkwađi arə a'ikəlisiya pas bara-bara mənana à kutia bá bəsəkiban mala amə'bangnəa mə'nyiri ka. Amənia yia amə'bangnəa mə'nyiri ka, abwana na abalə aməkwađi. À kutia kanigir mana kyanggi kanigir andə nggurcau mə'məsəcau ni, mana à kumô a bu amə'mishan mədəmbe; yia amə'mishan mənana nə nggearəia ka à sən Yesu sə à ok kanigir a kúni ka. Bariki mala məgiləgir ka, kə earce tamsə túró mala amə kanigir nyiri man andə kidiki mənana nə yiu aba kanigir malea ka. Yia amə kanigir nyiri ka à tsək abea aməkwađi à kutia ndali nə man tsəa sə ɸa ado Kərəsti malaká nyar raka, bə kàngkàng nə nyare nə yiu ka. Məgiləgir bəlbəlai ama Mətalabangno ka kə dəndi arə nyare male ɸang, səama nda rə pak munyi ace nyinggi koyan ngga njar bə pələ nzəmi arə acaubikea male bə pwanzali (2Bit 3:9.) Məgiləgir kwarkir aməkwađi bəa dukdo mənana nə pwasəbum Bakuli ka. Amur mənana à nə nggə kwaki kiria arə cau bəlkibabum mənana à kwakia aba kutan ngga, aməkwađi bəa tsək ɸenyicau pepe arə cau mala Yesu sə bəa nying Bangno Məfele bə gingnə babumia.

Agir mənana abaləi ka

Tita cau1:1-2

Wu pwasəbum Bakuli sə wu bwal kàngkàng arə

Məsəcau1:3-21

Wu yál rə wun arə Amə bangnəa Mə'nyirì andə
Amə kanigir Mə'nyirì2:1-22

Wu do aba gilərəu acemənana Mətalabangno nə
yiu3:1-16

Məsələata kwarkiru3:17-18

Makkun

¹ Makkun mənana pur nə bu Shiman Bitərus,
guro sə mə'mishan mala Yesu Kərəsti.

Aban ká aban abwana mənana à kuməna
pabamuru kəla mənana səm ndanəi ka, atəcau
mala bealboarna mala Bakuli andə Mə'amsə səm
Yesu Kərəsti.

² Bə Bakuli pa wun bəwamuru andə dorəpwala
kam kpəm nə lidəmba mə'wun aba sūrə Bakuli
andə Yesu Mətala səm.

Do mala aməkpata Kərəsti

³ Bakuli aba rəcandəa male ka pana səm koya gır
mənana boaro bə səm pang nəi ace do yiləmu andə
do banggi Bakuli ka. Amənia yì agir ka Bakuli pà
səmia kat lang səm yì sūrə Yesu mənana tunə səm
bə səm kum kāmbe aba gulo andə boaro male ka.

⁴ Sə atəcau mala gulo andə boaro male ka,
bəwamur səm pà səm aboro aməgulke kərkər andə
aməboarne mənana bang ama nə pà ka. Pak
mənia ka ace mənana nə amənia yì aboro ka, bə
səm kum kāmbe aba pa male mala do Bakuli, sə
bə səm apî kidikiban mala banza mənana suno
məbane kə yinəi ka.

⁵ Ace mənıa ka, wu b̄ariki, wu l̄umsək̄un pabamuru ma'wun nə p̄m̄əboarne; sə p̄m̄əboarne ka wu gbashite nə s̄ur̄əgir;

⁶ s̄ur̄əgir ka wu gbashite nə bwalr̄əu; bwalr̄əu ka wu gbashite nə gander̄əu; gander̄əu ka wu gbashite nə do banggi 'Bakuli.

⁷ Sə do banggi 'Bakuli ka wu gbashite nə d̄enyi nə abwana k̄əla am̄ə'eamr̄əar̄əu andə l̄əmdə earcear̄əu aban koyan ngga.

⁸ B̄ə wu ndanə am̄ənia ȳi abealu, sə à nə nggə gul abalə wun ngga, pa wu nə gatti abalə at̄ur̄ó d̄ang, sə s̄ur̄əgir ma'wun amur M̄ətala s̄əm Yesu K̄ər̄əsti ka, nə duk gir m̄əboarne andə gbashā aban abwana.

⁹ Sə b̄wa m̄ənana p̄anə am̄ənia ȳi abealu raka, dum̄əna nte, k̄ə s̄ənb̄an kuko d̄ang, sə b̄āl̄əi lor̄əna ama à lanḡəñ̄i wi acaubikea male m̄ə'd̄id̄yali.

¹⁰ Acemani ka, wun am̄ə'eamr̄əar̄əu, wu p̄a r̄əcand̄əa ar̄ə l̄əmd̄əi ama b̄afo na wu nda abalə abwana m̄ənana 'Bakuli tun̄əia, sə tarkia ka. B̄ə wu lid̄əmba nə do abalə am̄əno ȳi abealu ka, p̄a wu nə k̄ut̄i aba caubikea d̄ang, sə pabamuru ma'wun ngga nə kum kus̄əu came.

¹¹ Anggo ka, sə 'Bakuli nə m̄ənba wun kunbala wyang ace kutio aba Domur̄əm mala M̄ətala s̄əm andə M̄ə'ams̄ə s̄əm ȳi Yesu K̄ər̄əsti, Domur̄əm male m̄ənana mas̄əl̄əate p̄a k̄əm raka.

Ts̄əkiru ar̄ə cau mala Mal̄əmce

¹² Ace mani ka, mə ndan̄əi a b̄abumam mə nggə kas̄əbalə wun koya pwari ar̄ə am̄ənia ȳi acau ka, kat andə amani ama wu s̄ur̄ənia, sə wu tams̄əna

kusə wun kàngkàng amur mäsəcau mənana wu angṇəni ka.

¹³ Yàle a səne mem ngga, aba do mem kat aba mənəia yì nggūrəu ka, boaro bən nggə kasəbalə wun.

¹⁴ Ən sələnə ama pà nè sau dāng mə ndo mə nə deki mənəia yì do banza ka, kəla mənana Mətala səm Yesu Kərəsti angṇəna dəmba ləmdənəm ngga.

¹⁵ Sə mə nə bariki a koya njar ka, mə nə pak gır mənana nə tsəa anzəm mənana ən uməna ka, balə wun bə kə kasəa rə amənəia yì agir ka ko aya pwari.

Cau amur boarbwa mala Kərəsti

¹⁶ Cau mənana səm bangga wun amur rəcandəa andə yiu mala Mətala səm Yesu Kərəsti ka, səm pà aban bangga wun njarnzəne mənana bebwə pusəi aba kutan ngga dāng. Nə nggearə məsə səm, səm sən tə mala boarbwa male.

¹⁷ Səm nda kam à kə banì mənana Bakuli Tàrrú pe wi boarbwa andə gulo, pələa gi Bakuli pur nə bá mənəo yì tə məgule mala boarbwa ka, yiu a baní ama, <<Mənəia ka, nda Munem mənana ən nggə earce ka, kə pwasə bumam kərkər.>>

¹⁸ Nggearə səm ngga, səm ok mənəo yì giu pur nə kuli ka, acemənana səm nda kam atə amur nkono məfele.*

¹⁹ Amur mani ka, səm ndanə məsəkang-kangṇa mənana kúti mənəo ka ama, cau mənana amə'bangnəa hamnəi ka məsəcau na. Nə dumnə boaro, bə wu tsəkir wun arəi, kəla mənana wun nə tsəkir wun arə pitəla mana kə tá aba pəndəa

* **1:18 1:18** Balli gbal aba: Mat 17:1-5; Mar 9:2-7; Luk 9:28-35.

bà kwaro mala ban, sə nlero dəmbəri yi tana a babum wun ngga.

²⁰ GİR mənana kutibanì kat ka, wu sələ ama bekə bangnəa pa kām aba Maləmce mənana pur nə bá məngicau mala məbangnəa ka dāng.

²¹ Acemənana na gi Bakuli ka, kə pur aba kani mala məbangnəa dāng. Aməno yì amə'bangnəa ka, Bangño Məfele na gingnəia sə à nacau mənana pur nəban Bakuli ka.

2

Amə'bangnəa andə amaləm mə'nyirì

¹ Sə amə'bangnəa mə'nyirì gbal ka à lo abalə amə Isərayila, sə kəla mənə ka aməkənīgir mə'nyirì nə nggá lo abalə wun. Aba kutan à nə yiu nə akanīgir mə'nyirì mənana à nə kidikina pabamuru mala abwana nəia ka, yàle à nə təmce Mətalabangño mənana akmúr səm abalə acaubikea ma'səm ngga. Anggo sə à nə nunbi bamuria kidikiban a kaurəa.*

² Abwana pas nə kpata kusəia mala do kidiki mala nongginə-rəarəu, sə ace amənia yì aməkənīgir mə'nyirì ka, abwana nə bəsəki ce njar mala məsəcau.

³ Nzumon malea nə cia à nə yiu nə acau swarkiban aba kutan, à nə bəmbəri wun. Bakuli angənəa dəmba dīdyal kasənia bashi, sə kidikea malea ka, ceì nong dāng.

⁴ Nggearə aməturonjar mənana à pak caubikea ka, Bakuli sən məsəswatər malea dāng, ramtea aba nggea tūli-bəsa, kūrkiə kam a ban məpəndəe

* **2:1 2:1** Balli gbal aba: Yahu 1:4-6.

mənana kəlling-kəlling ngga, shebə pwari pak bashi pangjənà ka.†

⁵ Sə abwana mənana a banza mana didyal ka, Bakuli sən məsəswatər malea dāng, she kə Nuhu mə hamnə cau mala do-bealboarna andə abea abwana tongno-nong-bari na. Bakuli amsəia a bākú mənana yiu nə nggea mür-gùla amur banza mala amə'caubikea ka.‡

⁶ Dəm ngga Bakuli bashia anggea-là mala amə Sodom andə mala amə Gomora, pisəia à pələ agìgì mala tú. Pələa cia à duk girkani arə gir mənana nə kum amə dʷanyi kpata Bakuli ka.§

⁷ Sə Lotu mənana məbealboarna na ka Bakuli amsəi aba Sodom. Bakuli amsəi acemənana yì ka, kútí aba dʷanyi banboarnado andə bumkidikea arə do kídíkì mala nongginəban mala amə'bealbikea.*

⁸ Aba do mala mənə yì bwa məboarne yì Lotu, abalə amə'bealbikea ka, kum tanni kərkər aba yiləmi nə bealbikea mana kə səni nə məsəi, sə kə oe nə kiri a koya pwari ka.

⁹ Mətalabangjo ka súrənà njar mana nə amsəna amə'bealboarna nəi abalə akārəkiban malea, sə amə'bealbikea ka, nə cia abata tanni, bə pwari mala bashi.

¹⁰ Nggeamurəmi ka, nə bashi amə gyata kídíkì mala anpel mala nggūrəu, andə amə būrəce yálban mala Bakuli amúrià.

Acemənana amənia yì aməkànìgìr mə'nyirì ka à ndanə gusələ-bamuru, andə candə-bamuru dəm

† 2:4 2:4 Balli gbal aba: Sən 20:2-3,10. ‡ 2:5 2:5 Balli gbal aba:

Tite 8:18; 6:6-8. § 2:6 2:6 Balli gbal aba: Tite 19:24. * 2:7 2:7

Balli gbal aba: Tite 19:1-16.

ngga, ko bangciu kə pakkia wia arə na məbane amur aməturonjar a kùli, mənana 'Bakuli pea wia tǎ aba boarɓwa ka dǎng.

¹¹ Sə kat andə amani ama yia aməturonjar ka à kùti abwana mənia nə rəcandəa andə gulo ka, à kə loasə kunia ama à nə na məbane amúrià aba ká nə caubashi a badəm 'Bakuli ka dǎng.

¹² Amənia yì aməkàniḡir mə'nyiri ka, à kə gyata oě malea a rəŭ, kəla anyambikea mənana à pànə denyicau raka, mana à pusəia ace bwalia bəa wallia ka. À kə na məbane amur ḡir mənana à bwalta kusəi raka, sə acemənana à nda kəla agirkusəu ka, à nə kidíkia.

¹³ Kidíkea malea ka, tangnakusəia na ace bealbikea mənana à ləmdəi ka. Do kidíki mala likiali andə nukiaḡir nə nggea pwari a kùli ka, à nyesəi banboarnado na a bania. A ban likwar atà wun ngga à duk ḡir kəsəkya andə ḡir bəsəkiban abalə wun, à panzə rəia arə pak banboarnado nə pakkiḡir bəsəkiban malea.

¹⁴ Rəia kə bəla nə suno nong nə amaməna ko aburana mənana à pà dobala andəia raka, sə ko à kə aulə nə pak caubikea dǎng. À kə swár abwana mənana kusəia cam raka aban ká pak caubikea. 'Babumia kwár aba nzumon. Yia ka abwana na abata súban mala 'Bakuli.

¹⁵ À nyiṅṅə̀nà njar mala məsəcau sə à ɓwarkini tanjar məboarne. À kpanatà njar mala Bil'am muna mala Beyo, mənana earce kum boalo nə njar ḡir mala caubikea ka.†

¹⁶ Sə yì ka, dambəritso gimbi arə túró məbike

† 2:15 2:15 'Balli gbal aba: 'Bal 22:4-35.

male; dambəritso mənana girkusəu nda kə nacau raka, bangcau nə gi bwapəndəa sə tamsə bangya mala məbangnəa.‡

17 Amənia yì abwana ka, à duməna agir məbane kəla amgbede mənana à iməna ka, ko kəla burambulo mənana gung loasəi ka. Bakuli giləkina ban acea a nggea bá pəndəa məlime.

18 Nə naki acau məbange mala twəlbamúrû malea, à kə swár abwana mənana à ndarə puro à nə apî balə abwana mənana a do aba bwarkio mala caubikea ka. À kə bariki à nə nunnia abalə asuno məbane mala nggürə bwapəndəa mə'earce kidi ki mala caubikea.

19 Amənia yì aməkənigir mə'nyirì ka à kə nea abwana mənina ama à nə pea wia kum-bamúrû, sə yia nə bamuria ka, à nda ka guro mala abealu mala kidi ki. Gir mənana kat limurəm amur bwa ka, bwe pələna guro abata gir nî.

20 Sə bəə bwana apini abealbikea mala banza nə njargula sùrə Mətala səm andə Mə'amsə səm Yesu Kərəsti, sə à nyar dəm nənzəmò à yì marəki rəia sə à bungio abalə abealbikea mənə ka, zuriki mənana à nda abaləi ado ka, bikina kutina mədəmbe.

21 Dwanyi sùrə njar mala do bealboarna malea ka bə boarəni banì amur mənana à sùrənì sə à pələ nzəmia arə nzongcau məfele mənana à pea wia ka.

22 Yia ka, à ləmdəna məsəcau mala mənina yì kun-nacau mana ama,

<<Nvwa nyarəna a li gir
mənana ukki ka.>>§

‡ 2:16 2:16 Balli gbal aba: Bal 22:21,23,28,30-31. § 2:22 2:22 Balli gbal aba: Pas 26:11.

<<Təmbərəm bala mana
à sussəi ka,
nyarəna a ban tapiki
a dəbang.>>

3

Nyare mala Mətalabangŋo

¹ Wun amə'eamrəarəu, mənəia ka nda baria cauterəa mem aban ká aban wun. Abaləia kəm ngga, ən bariki mə nə kasəbalə wun arə agir mənana wu súrənia, sə mə loasə adenyicau məboarne abalə wun.

² Ən nggə earce nəma bə wu dənyi nə acau mənana amə'bangnəa məfele mala Bakuli bangŋi a pwarian, sə balə wun bə kəa lórə nzongcau mənana Mətalabangŋo, Mə'amsəban pá nə bu amə'mishan ma'wun ngga dang.

³ Gir mənana wu nə sələa a dəmbe ka, nda mənana ama, a masələata apwari ka, amə'oalban nə yia pusə rəia, à nə nggə oal məsəcau, sə à nə nggə kpata suno malea mə'caubike.

⁴ À nə na ama, <<Mətalabangŋo pacau ama nə nyare nə yiu re? Sə nda ake? Twal a pwarian bara-bara, aká səm yì wukio, sə agir kat ka à ndakam àkə banì kəla mənana à pusəia atadəmbe ka, kəgìr nggadi dang.>>

⁵ Kpakpak sə à bŭrəce mənəia yì məsəcau ama bara-bara Bakuli pusə kuli andə agir mənana abaləi ka, andə nzali nə nzongcau male mənana ne ka, sə tsək nzali pur aba mŭr, sə nə mŭr sə pak nzali.*

* 3:5 3:5 Balli gbal aba: Tite 1:6-9; 7:11.

⁶ Pələa pak túró nə mənía yì mùr, yì nggea mùr-gùla ka, sə kidiki banza mə'e.

⁷ Nə kə cau mə'mwashati ka, kùli andə banza mana ado ndakam ngga, cia nə tsəa ace kidikia nə bəsa. À cia nə tsəa ace pwari bashi mənana Bakuli nə kidiki abwana mana à pànə ulang do male raka.

⁸ Sə ce balə wun lórə mənía yì gir mwashat ka dāng, wun amə'eamrəarəu: Pwari mwashat aban Mətalabangho ka, nda kəla apələa á-mwashat, sə apələa á-mwashat ka, nda kəla pwari mwashat.†

⁹ Mətalabangho kə dəndi arə lùmsə pacau male, kəla mana abea bwana kə twali ka dāng. Awo, yì ka, ndanə munyi ace wun. Eare ama bə kə bwa bə kidiki dāng. Eare male ka koyan ngga, bə pwanzali bə pələ nzəmi arə acaubikea male.

¹⁰ Səama pwari mala Mətalabangho ka, nə yiu kəla yiu mala mən'í. A pwari mənə ka kùli nə ndərmya nə gəggəli məcandəe, sə agir mənana a kùli ka à nə pì kəring a bəsa, à nə kidikea, sə banza andə atúró mənana abaləi ka à nə nong kwas.‡§

¹¹ Sə acemənana koya gír nə kidiki anggo ka, ya ulang abwana na boaro bə səm pǎ? Boaro bə səm do aba do məfele andə do ulang mənana Bakuli earkiyice ka!

¹² Bə səm dukdo kundə pwari mala Bakuli, andə

† **3:8 3:8** Balli gbal aba: Ang 90:4. ‡ **3:10 3:10** à nə nong kwas: abea giləgir mənana à nyoulia nə bu ka, ama à nə pì kəring; abea ka ama à nə kidikea. § **3:10 3:10** Balli gbal aba: Mat 24:43; Luk 12:39; 1Tas 5:2; Sən 16:15.

bariki arə túró ace tsək yiu male bə pa a kaurəa.*
 A mənə yì pwari ka, à nə kidiki abumkuli nə bəsa,
 sə agir mənana à nda a bumkuli ka, à nə panzəa
 aba pì mala bəsa.†

13 Sə səm ngga, səm nda ban kundə kùli
 məbəshe andə banza məbəshe mənana lùmsə nə
 bealboarna mala 'Bakuli, kəla mənana bang ama
 nə yinəi ka.‡

14 Acemani ka, wun amə'eamrəarəu, mənə ado
 wu nda aban kundə amənia yì agir bəa yiu ka,
 wu bariki wu do aba boarnsari, andə dʋanyica-
 arəu, sə wu dukdo rəpwala.

15 Wu dənəi ama, munəi mala Mətalabangŋə ka,
 nda rə pe bwapəndəa dəmbu bə kum amsəban.
 Mənia ka, nda gír mənana mə'eamrəarəu Buləs
 gbal ka giləa wun nə sələe mənana 'Bakuli pe wi
 ka.

16 Kə nacau amur amənia yì agir ka abalə
 acauterəa male kat. Abea cau male ka, sùrəe
 kwan kərkər, sə abwana mənana à dʋanyì sələe
 sə à kə came amur cau mə'mwashati raka, à kə
 pūrə acauterəa male a mgbasho aban ká kidiki
 malea, kəla mənana à kə pak nə cili Amaləmce ka.
 Mənia ka, nda gír mənana nə nunbia wia nggea
 kidikea məgule ka.

Masələata cau mala Bitərus

17 Wun amə'eamrəarəu, mənə ado wu angŋa
 dəmba wu sùrənà rə mənəi ka, wu tsəkir wun,

* **3:12 3:12** andə bariki arə túró ace tsək yiu male bə pa a kaurəa:
 ko <<andə do nə rəbəla arə earce yiu male.>> † **3:12 3:12** Balli
 gbal aba: Isha 34:4. ‡ **3:13 3:13** Balli gbal aba: Isha 65:17; 66:22;
 Sən 21:1.

bə̀ bwarkio mala amə'bealbıkea mənia ka bə̀ kəa gəshi wun a bancame ma'wun, bə kyan nə wun a kpa d̄ang.

¹⁸ Wun ngga, wu lidəmba nə gulo aba bwamuru andə sūrə Mətala səm andə Mə'amsə səm Yesu Kərəsti. Gulo kat ka, male na, ado, andə mənana málá male pà kàm raka. Bə do anggo.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93